

Geriatrickí pacienti v dlhodobej dialyzačnej liečbe

Peter Kuruc
Katarína Wunderlichová
Dipl. sestra Renáta Rovenská

Logman a.s.
ISO 9001:2000

XVI. Celoslovenská konferencia sekcie sestier pracujúcich v nefrológii

**Bardejovské kúpele
17. - 19. október 2007**

Hemodialýza Logman a.s. Bratislava - Kramáre

Obsah

1. Úvod
2. Distribúcia pacientov podľa veku
3. Primárne ochorenia
4. Pridružené ochorenia
5. Komplikácie HD
6. Cievne prístupy
7. Edukácia a komunikácia
8. Záver

Úvod

Geriatría - gerontológia

- ✓ široká a rozsiahla disciplína,
- ✓ postihuje veľkú časť spoločenského života,
- ✓ dotýka sa medicíny, práva, sociálneho zabezpečenia, architektúry, celej palety služieb s ich organizáciou a riadením a mnohých ďalších oblastí.

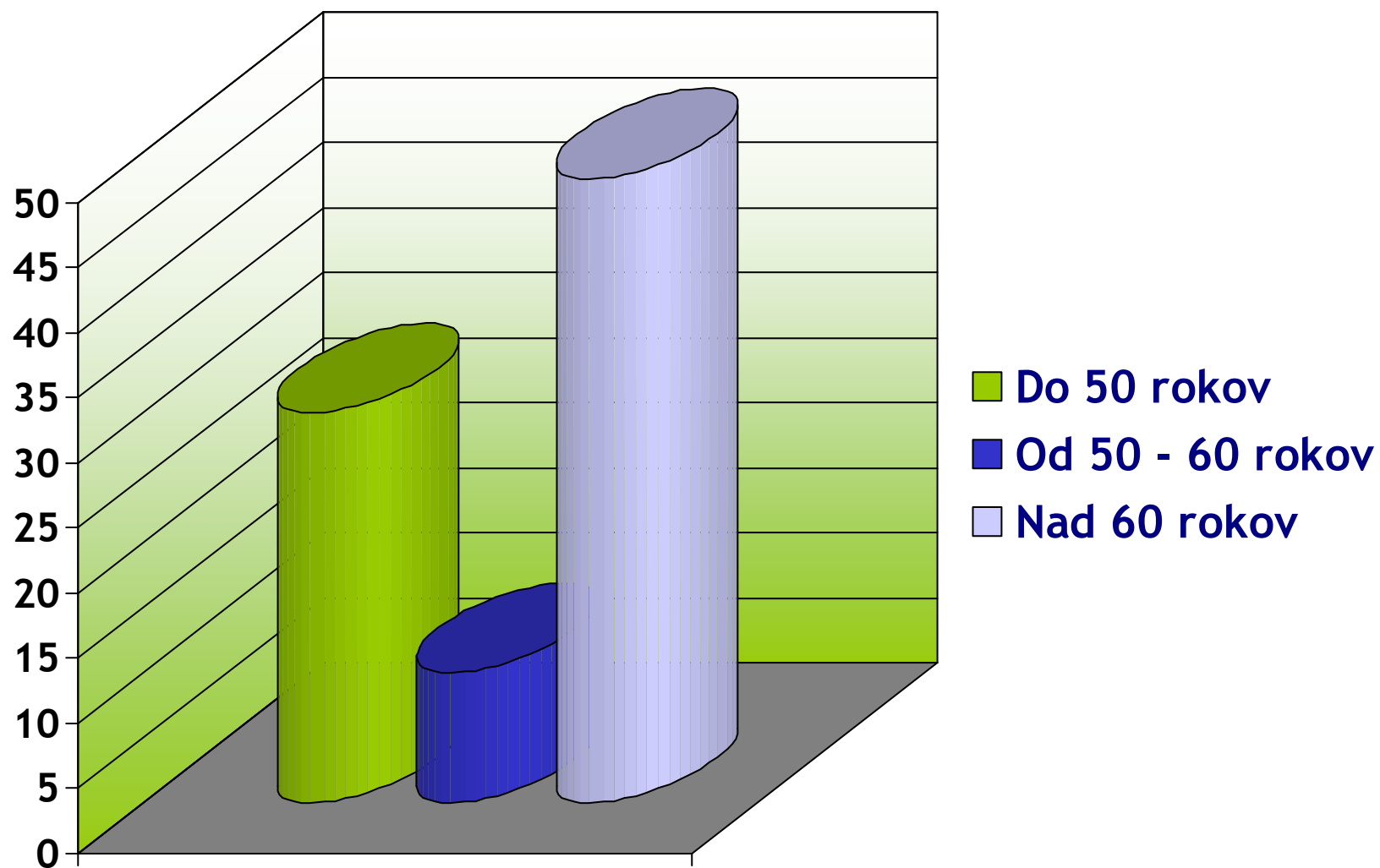

- ✓ Dopad veku a starnutia na medicínsku starostlivosť je jednoznačný a vyžaduje významnú zmenu v prístupe k staršiemu človeku.
- ✓ Geriatria je interná medicína zohľadňujúca osobitosti staršieho veku, ktoré sa prejavujú vo všetkých orgánových systémoch.

Zameranie prednášky

- ✓ geriatrickí pacienti v dlhodobej dialyzačnej liečbe v chronickom dialyzačnom programe,
- ✓ ich primárne diagnózy,
- ✓ pridružené ochorenia,
- ✓ komplikácie počas HD liečby,
- ✓ cievne prístupy
- ✓ osobitosti edukácie a komunikácie.

Distribúcia pacientov podľa veku

Rok 2005

Pacienti liečení hemodialýzou podľa veku	Počet
0 - 5 roční	
6 - 14 roční	
15 - 18 roční	
19 - 29 roční	0
30 - 39 roční	6
40 - 49 roční	25
50 - 59 roční	18
60 - 69 roční	12
70 a viac roční	18
Spolu	79

Vývoj v roku 2006

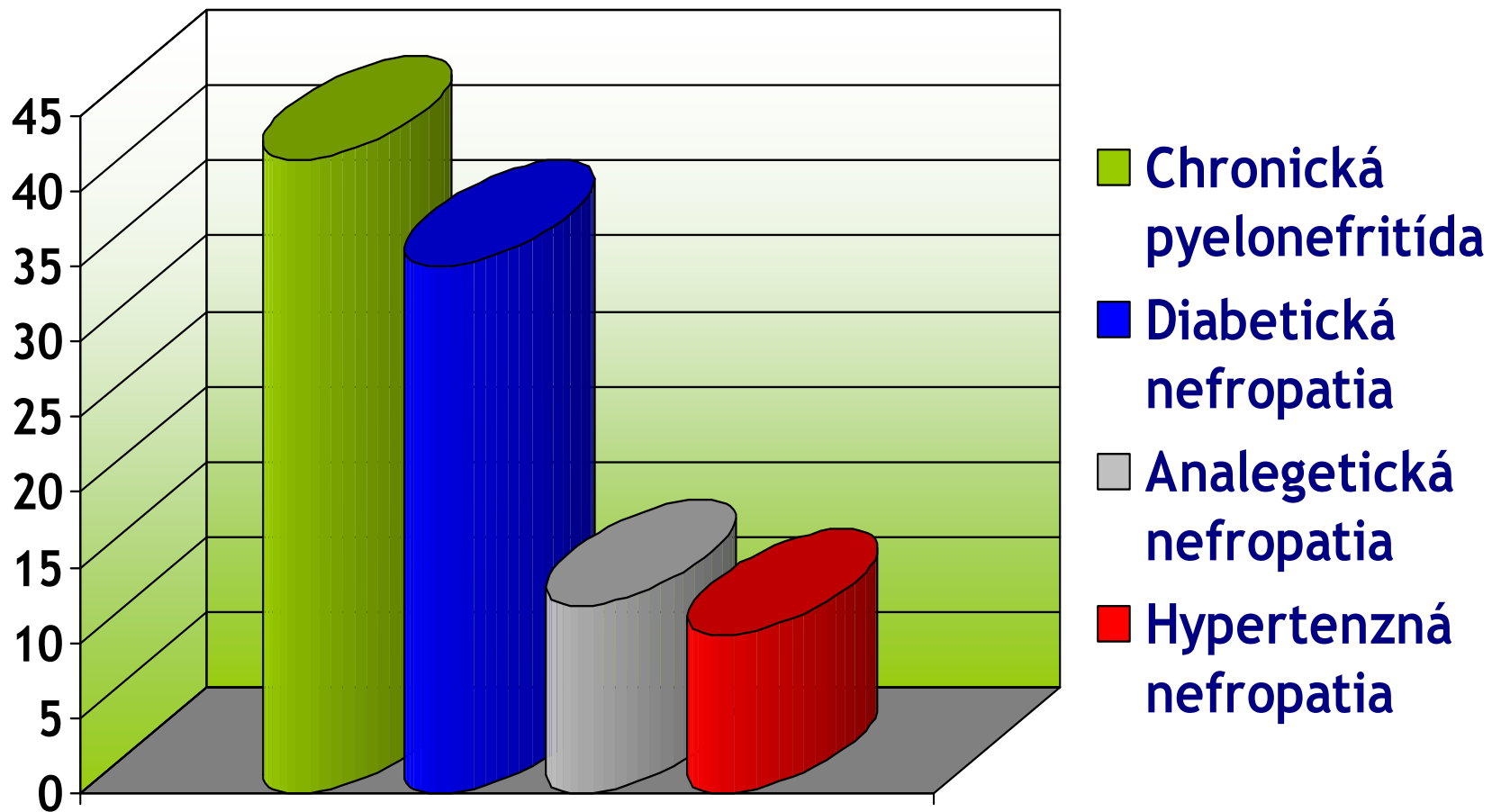
Pacienti liečení hemodialýzou podľa veku	Počet
0 - 5 roční	
6 - 14 roční	
15 - 18 roční	
19 - 29 roční	2
30 - 39 roční	6
40 - 49 roční	20
50 - 59 roční	17
60 - 69 roční	21
70 a viac roční	22
Spolu	88

Primárne ochorenia

1. Chronická pyelonefritída	42,0 %
2. Diabetická nefropatia	35,0 %
3. Analgetická nefropatia	12,5 %
4. Hypertenzná nefropatia	10,5 %

Primárne ochorenia

Pridružené ochorenia

- ✓ Ischemická choroba srdca
- ✓ Hypertenzia, hypotenzia
- ✓ DM
- ✓ Poruchy štítnej žľazy
- ✓ Neurologické ochorenia
- ✓ Ochorenia pohybového aparátu
- ✓ Sociálne izolácie spolu s depresiou

Osobitosti v starostlivosti o geriatrických HD pacientov

- ✓ zvýšený výskyt pridružených komplikácií
- ✓ zvýšená zraniteľnosť
- ✓ zvýšené problémy s udržiavaním homeostázy
- ✓ znížené orgánové rezervy
- ✓ intolerancia výkyvov hydratácie
- ✓ rozdielna reakcia na medikáciu
- ✓ zhoršená adaptácia na zmeny - prostredia, diéty a na akúkoľvek nezvyčajnú situáciu.

Komplikácie HD

Kardiovaskulárne komplikácie

- ✓ hypotenzia
- ✓ poruchy rytmu - arytmie až 40 %
- ✓ hypertenzia

Prevenencia hypotenzie počas HD

- ✓ dodržiavanie nízkych medzi dialyzačných hmotnostných prírastkov,
- ✓ plynulá optimálna UF rýchlosť,
- ✓ pri vyššej UF regulácia koncentrácie Na^{++} v dialyzačnom roztoku

Neurologické komplikácie

- ✓ disekvilibračný syndróm
- ✓ mozgové ischemické prejavy
- ✓ kraniálne krvácanie

Hemoragické komplikácie

- ✓ riziko krvácania vplyvom heparinizácie alebo podávaním antiagregačnej terapie,
- ✓ epistaxa,
- ✓ krvácanie do GIT-u pri vredovej anamnéze,
- ✓ hematómy v podkoží a v svaloch
- ✓ vzácne hemoperikard, subdurálny hematóm, hemotorax

Cievne prístupy

✓ arterio-venózna fistula

- riadio - cefalická nAV fistula na predlaktí
- ulnáрно - bazilická nAV fistula v kubitálnej jame
- brachio - cefalická nAV fistula, alebo Bazilika na ramene

✓ centrálny venózný katéter

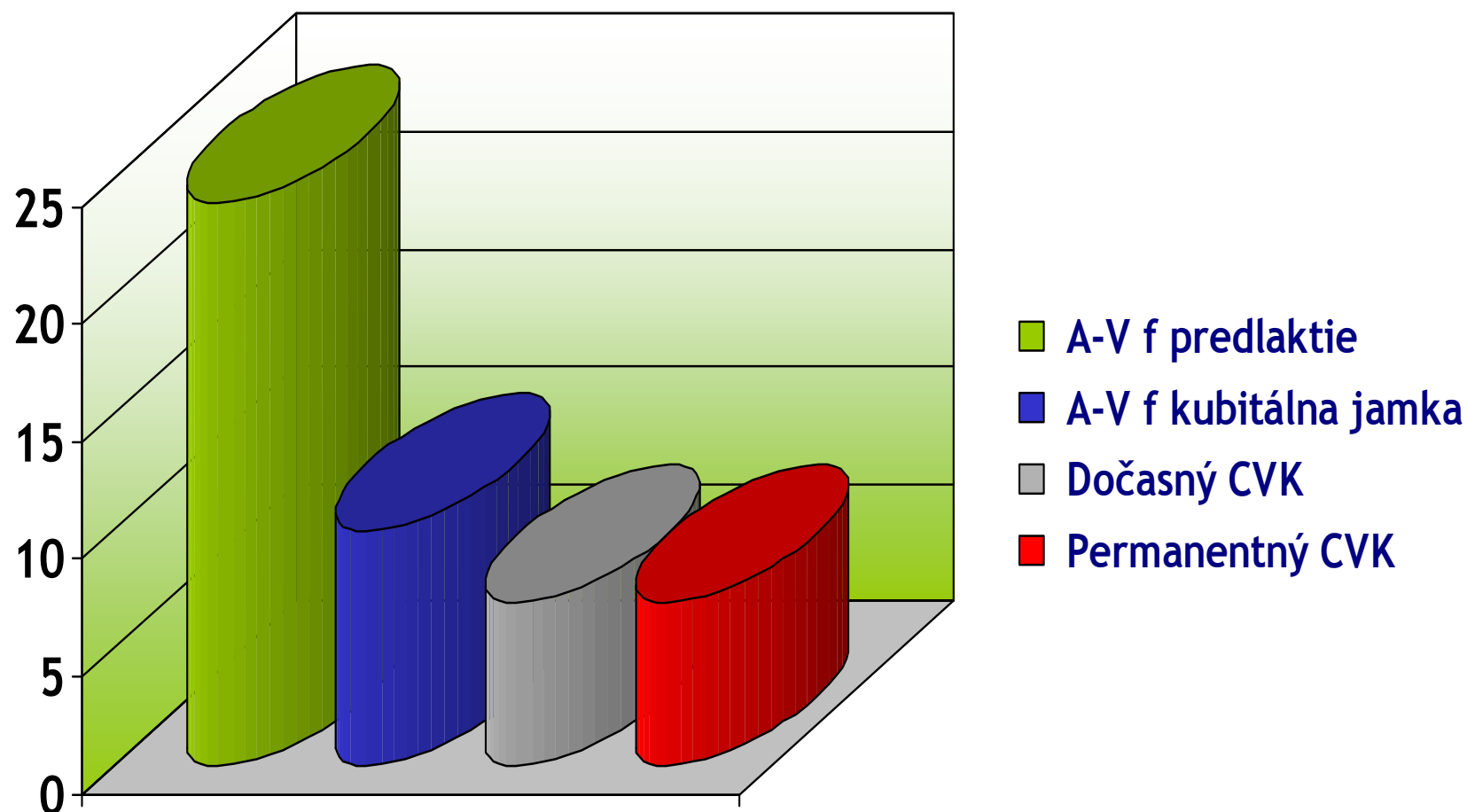
- dočasný dialyzačný katéter
- permanentný dialyzačný katéter

Distribúcia cievnych prístupov

A-V fistula predlaktie	A-V fistula kubitálna jamka	Dočasný CVK	Permanentný CVK
24	10	7	7

Distribúcia cievnych prístupov

Podmienky zachovania funkčnosti cievneho prístupu

- ✓ sústavná edukácia,
- ✓ kontroling,
- ✓ spolupráca s rodinou,
- ✓ dodržiavanie hygienických štandardov,
- ✓ správny spôsob ošetrovania AVf,
- ✓ nemanipulovanie s CVK.

Edukácia a komunikácia

- ✓ je základom úspešnej starostlivosti o geriatrických hemodialyzovaných pacientov,
- ✓ dôležité je správne načasovanie,
- ✓ nielen pacient, ale i rodinní príslušníci,
- ✓ využíva sa verbálna i neverbálna komunikácia.

Verbálna komunikácia

Poskytnuté informácie musia byť:

- ✓ jednoduché,
- ✓ zreteľné,
- ✓ dôveryhodné,
- ✓ dôležitá je spätná väzba.

Neverbálna komunikácia

- ✓ mimika
- ✓ posturika
- ✓ gestikulácia
- ✓ haptika
- ✓ kinezika
- ✓ pohľady
- ✓ proxemika
- ✓ paralingvistiká

Nároky na ošetrojúci personál

- ✓ psychologický prístup sestry,
- ✓ vysoká dávka empatie,
- ✓ získanie dôvery,
- ✓ poskytnutie pocitu potrebnosti,
- ✓ trpezlivosť pri ošetrovaní a edukácii,
- ✓ vzájomná dôvera, úcta a rešpekt,
- ✓ snaha zmierňovať negatívne postoje, tíšiť bolesť, zabráňovať izolácii.

Záver

- ✓ Dialyzačná liečba sa poskytuje všetkým pacientom **bez rozdielu veku a primárne ochorenie.**
- ✓ **Kvalita dožívania** geriatrických pacientov s chronickou renálnou insuficienciou sa **zlepšila.**
- ✓ Modernizácia a vyspelosť doby umožňuje lepšie zvládať riziká súvisiace s vekom a polymorbiditou geriatrických pacientov.

**Empatia a trpezlivosť k starým ľuďom,
to nie sú iba naučené spôsoby správania,
ale dar vidieť a počuť svet očami, ušami
a srdcom chorého...**

Ďakujeme za pozornosť.

Peter Kuruc

Logman a.s.
ISO 9001:2000

